

*Rapportage Wmo maatwerkvoorzieningen
en Jeugdhulp*

Eerste half jaar 2023

Inhoud

Inleiding.....	3
Wmo.....	4
Jeugdhulp.....	9

Inleiding

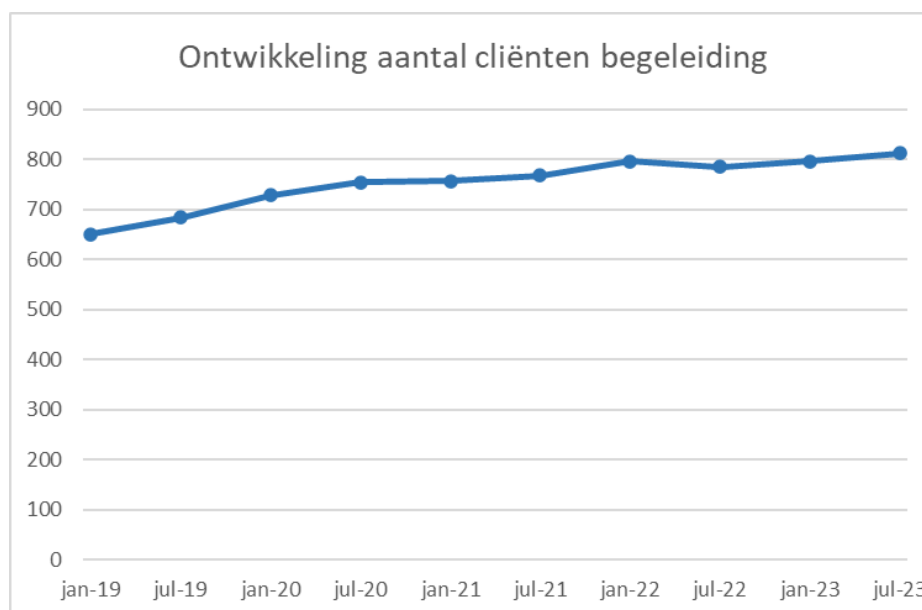
De rapportage vormt een instrument in de steeds terugkerende 'plan-do-check-act cyclus' binnen het sociaal domein van beleidsontwikkeling, uitvoering, evaluatie en bijsturing.

Maatschappelijke effecten, doelen en resultaten zijn opgenomen in het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein 2020 t/m 2023 en het Regionaal Uitvoeringsplan Sociaal Domein 2022-2023. In de rapportage worden de belangrijkste bevindingen en trends op hoofdlijnen uitgelicht. Ook wordt de financiële ontwikkeling weergegeven, inclusief een prognose voor 2023.

Wmo

Begeleiding

In 2023 waren er tot en met juni gemiddeld 798 cliënten met een toekenning voor begeleiding. Dit aantal is iets hoger dan in 2022. In 2022 waren er gemiddeld 787 cliënten. Tussen december 2022 en juni 2023 was sprake van een toename in het aantal cliënten. In juni 2023 hadden 812 cliënten een toekenning voor begeleiding. Hiervan ontvingen 17 cliënten een persoonsgebonden budget.

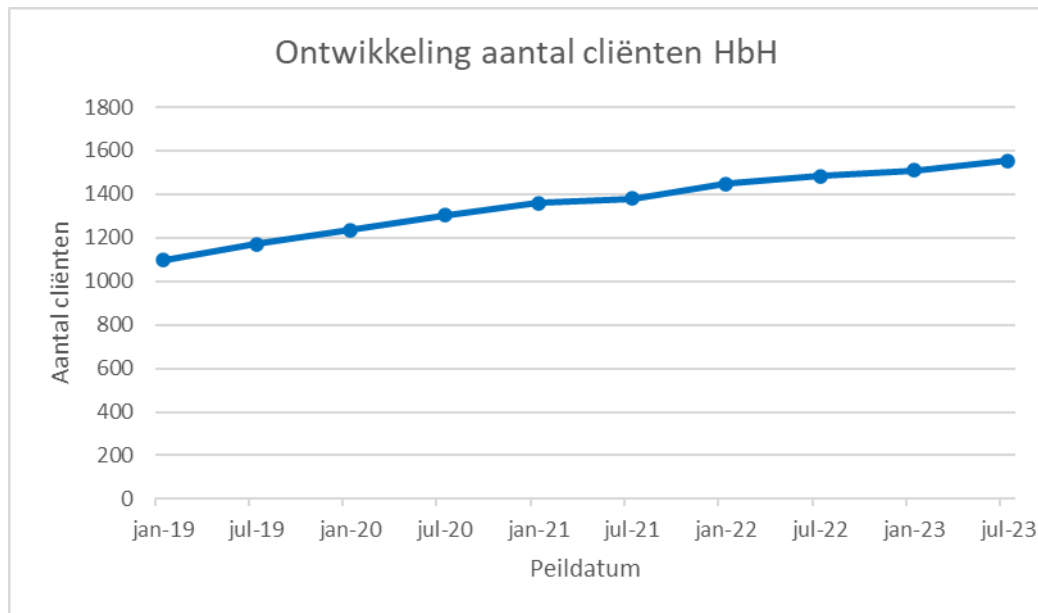


Er lijkt sprake van een toename van het aandeel cliënten met een psychische grondslag en een lichte afname van de oudere leeftijdsgroepen. Een aantal ontwikkelingen speelt hierbij een rol:

- In de toegang merkt men een toename op van het aantal cliënten met verslavingsproblematiek. De cliënt is nog niet altijd bereid tot of stabiel genoeg voor behandeling. In dat geval kan Wmo begeleiding worden ingezet ter voorbereiding van behandeling of als aanvulling hierop.
- In 2023 is nog steeds sprake van wachtlijsten voor behandeling in de geestelijke gezondheidszorg (ggz). Wmo begeleiding wordt soms ingezet voorafgaand aan de behandeling als er sprake is van een praktische hulpvraag, of om de situatie te stabiliseren.
- Doordat de indicatiestelling voor maatschappelijke opvang sinds medio 2022 door de lokale gemeentelijke toegang plaatsvindt komt deze doelgroep eerder in beeld voor een indicatie voor Wmo begeleiding. Dit zou een kleine toename in het aantal cliënten kunnen veroorzaken.

Hulp bij het huishouden

In 2023 waren er tot en met juni gemiddeld 1.531 cliënten met een toekenning voor hulp bij het huishouden. Dit aantal is hoger dan in 2022. In 2022 waren er gemiddeld 1.473 cliënten. Tussen december 2022 en juni 2023 was sprake van een groei van het aantal cliënten. In juni 2023 hadden 1.554 cliënten een toekenning voor hulp bij het huishouden. Hiervan ontvingen 32 cliënten een persoonsgebonden budget.



Deze groei wordt waarschijnlijk deels nog steeds veroorzaakt door de landelijke invoering van het abonnementstarief per 2019. Met het abonnementstarief is de hoogte van de eigen bijdrage die een inwoner betaalt voor de Wmo niet meer afhankelijk van inkomen en vermogen. Hierdoor is er landelijk sprake van een aanzuigende werking. Daarnaast is het aannemelijk dat ook de vergrijzing en het langer zelfstandig wonen de vraag naar hulp bij het huishouden vergroten. Het Rijk is voornemens per 2026 de wetgeving omtrent de eigen bijdrage aan te passen.

Herindicaties

De Centrale Raad van Beroep heeft op 26 mei 2021 een uitspraak gedaan voor de gemeente Weert, waarin zij het regionaal Wmo beleid met betrekking tot de resultaatgerichte profielen Wmo (begeleiding) in strijd acht met het rechtszekerheidsbeginsel. Dat komt doordat er uren en/of minuten toegekend zouden moeten worden, zodat het voor de cliënt op basis van de beschikking duidelijk is hoeveel uren en minuten de ondersteuning omvat. Dit was reden om zowel voor hulp bij het huishouden (in 2023) als begeleiding (in 2024 en 2025) over te stappen naar een systematiek waarin uren worden toegekend.

In de eerste helft van 2023 heeft de meerderheid van de cliënten hulp bij het huishouden op basis van een onderzoek een nieuwe indicatie ontvangen met een specifiek aantal uren/minuten hulp bij het huishouden per week. Het aantal uren/minuten is gebaseerd op een landelijk normenkader. Een kleine groep cliënten ontvangt in de tweede helft van 2023 nog een nieuwe indicatie in uren/minuten.

Het gemiddeld aantal uur dat is toegekend in de nieuwe werkwijze is nagenoeg gelijk aan het aantal uur waarop de profielen zijn gebaseerd. 52% van de cliënten ontvangt hetzelfde aantal uur/minuten dan voor de herindicatie. 34% van de cliënten ontvangt meer uren/minuten dan voorheen en 14% ontvangt minder uren/minuten. Over het algemeen gaat het hierbij om relatief kleine verschillen. Met een aantal cliënten is een overgangstermijn afgesproken.

Naar aanleiding van de herindicaties zijn 14 bezwaren binnengekomen. Dit betreft 1% van het totaal aantal besluiten dat is genomen in dit project.

Woonvoorzieningen, rolstoelen en vervoer

Er is een kleine toename zichtbaar ten opzichte van 2023 in het aantal uitstaande hulpmiddelen in bruikleen, zoals rolstoelen en scootmobielen. Tussen februari 2022 en februari 2023¹ is het aantal voorzieningen met 4,6% gestegen. Sinds februari is het aantal voorzieningen redelijk constant.

Collectief vervoer Omnibuzz

Omnibuzz merkt in de vervoersregio een herstel van vertrouwen om te reizen na de coronapandemie. Toch blijft het aantal reizigers nog achter op het laatste jaar voor de pandemie.

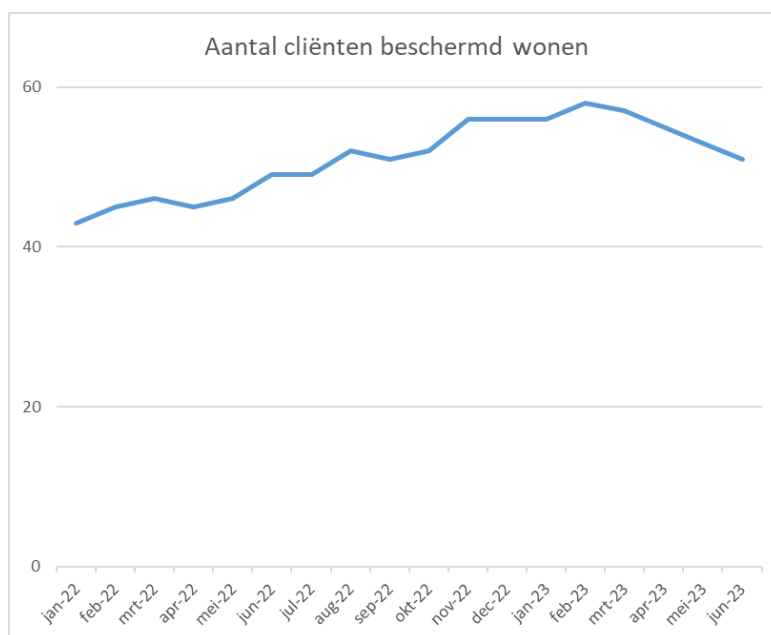
In januari 2023 hadden 1.115 inwoners van de gemeente Weert een vervoerspas voor Omnibuzz. In juni 2023 waren dat er 1.124, een lichte stijging van 0,8%. Het aantal kilometers dat is gereisd betreft 79% van het aantal dat is begroot.

¹ Het contractjaar voor de hulpmiddelen loopt van maart tot en met februari, vandaar dat over deze periode wordt gerapporteerd.

Beschermd wonen

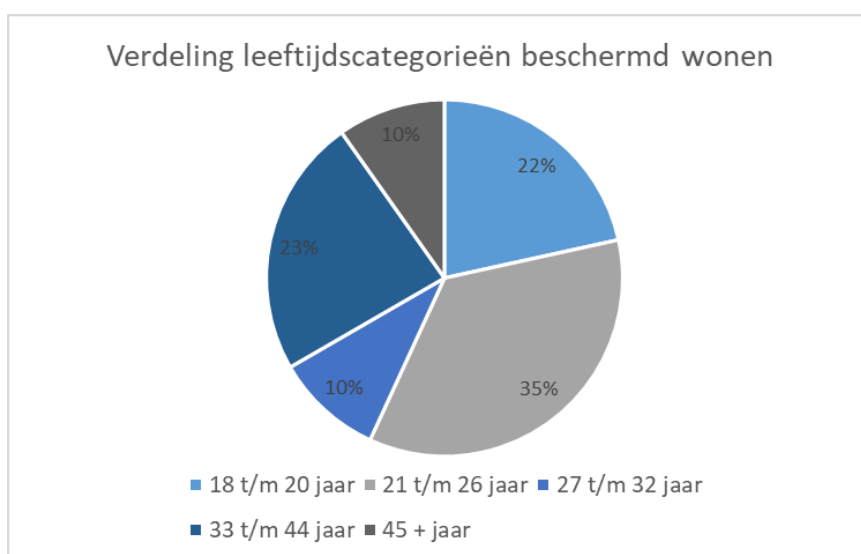
In juni 2023 ontvingen 51 cliënten beschermd wonen in de gemeente Weert, allemaal in de vorm van zorg in natura. Eind 2022 ontvingen 56 cliënten beschermd wonen. Tussen december 2022 en juni 2023 is het aantal cliënten met een indicatie voor beschermd wonen afgenomen met 5 (9%).

Deze cliënten hebben niet allemaal hun herkomst in de gemeente Weert. Er zijn cliënten die woonachtig waren in een andere gemeente in Noord- en Midden-Limburg, maar die vervolgens in Weert geplaatst zijn. Ook andersom kunnen er cliënten uit de gemeente Weert geplaatst worden in een andere gemeente in Noord- en Midden-Limburg. Er wordt namelijk altijd gezocht naar de best passende plek.



Leeftijden

Meer dan de helft van cliënten in de gemeente Weert met beschermd wonen is jonger dan 27 jaar. Onderstaande grafiek toont de verdeling van de leeftijdscategorieën van cliënten die in juni 2023 in beschermd wonen verbleven.



Duur traject en reden uitstroom

Beschermd wonen is tijdelijk. Het doel is dat de cliënt weer zelfstandig gaat wonen. Afgesproken is dat een traject maximaal twee jaar duurt. Daar kan van afgeweken worden in individuele situaties, bijvoorbeeld als uitstroom naar zelfstandige huisvesting langer op zich laat wachten of als bepaalde doelen nog niet behaald zijn. Dit is altijd maatwerk. Van de cliënten die in juni 2023 een traject hadden, woonde 75% korter dan twee jaar beschermd, 16 % tussen 2 en 3 jaar en 9% langer dan 3 jaar. Van de trajecten die afgesloten zijn in 2022 en 2023 duurde 47% korter dan 2 jaar, 3% tussen de 2 en 3 jaar en 32% 3 jaar of langer.

In de eerste helft van 2023 zijn 18 cliënten uitgestroomd. In 2022 waren dat in totaal 15 cliënten. In de meeste gevallen was dit omdat vooraf afgesproken doelen en resultaten zijn bereikt en verhuizing. Er zijn in de eerste helft van 2023 11 cliënten ingestroomd.

Financiële prognose ten opzichte van begroting 2023

Begeleiding

De uitgaven begeleiding zorg in natura stijgen op basis van de prognose in 2023 ten opzichte van 2022 met 3,1%. De oorzaak van deze verwachte stijging is een groter aantal cliënten. De aanname is dat de gemiddelde kosten in 2023 op hetzelfde niveau blijven als in 2022, ondanks indexering met 2,63%. Dit komt doordat er gemiddeld genomen lagere profielen zijn afgegeven. De prognose voor 2023 bedraagt € 5.865.000,--. Dit is lager dan begroot (€ 5.903.000,--²). Voor persoonsgebonden budgetten is € 187.000,-- begroot in 2023. De actuele prognose is lager en bedraagt € 162.000,--.

Hulp bij het huishouden

De uitgaven hulp bij het huishouden zorg in natura zijn op basis van de prognose in 2023 8% hoger dan in 2022, door een hoger aantal cliënten en indexering met 5,5%. Door de beperkte ervaringscijfers over de gewijzigde systematiek kent deze prognose een grotere onzekerheidsmarge dan eerdere jaren. Er is € 5.350.000,-- begroot voor 2023. De actuele prognose komt overeen met deze begroting.

De uitgaven voor persoonsgebonden budgetten bedragen in 2023 conform de prognose op basis van de cijfers over het eerste half jaar € 89.000,--. Dit is nagenoeg gelijk aan de begroting 2023 (€ 92.000,--).

Woonvoorzieningen, rolstoelen en vervoer

De uitgaven voor woonvoorzieningen, rolstoelen en vervoer stijgen ten opzichte van 2022. Dit heeft te maken met een toename van het aantal voorzieningen en een contractuele indexering van de tarieven per 1 maart 2023 met 14,5%. De actuele prognose bedraagt € 1.600.000,--. In de begroting is € 1.725.000,-- opgenomen. In de begroting was rekening gehouden met een aantal grote, dure, woningaanpassingen. Het was en is nog steeds lastig in te schatten of en wanneer deze worden gerealiseerd en in welk jaar ze worden betaald.

Beschermd wonen

Beschermd wonen wordt gefinancierd met regionale middelen op schaal van Noord- en Midden-Limburg.

² Dit zijn de totale bedragen voor Wmo begeleiding en dagbesteding naast beschermd wonen. Conform de BBV-voorschriften wordt hier in de administratie wel onderscheid tussen gemaakt.

Jeugdhulp

In deze paragraaf zijn de belangrijkste bevindingen uit de regionale half jaarrapportage Midden-Limburg West 2023 opgenomen, toegespitst op de gemeente Weert.

Toelichting begrippen gespecialiseerde Jeugdhulp

De regionale inkoop is onderverdeeld in een aantal segmenten.

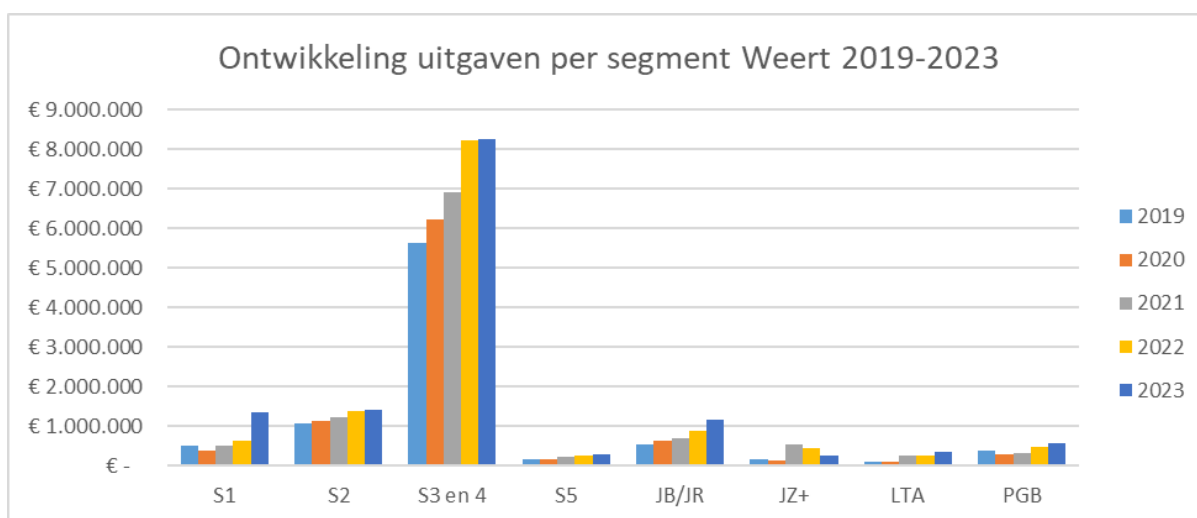
- *Segment 1 verblijf met behandeling (S1)* betreft verblijf met behandeling en ambulante alternatieven voor verblijf.
- *Segment 2 wonen (S2)* bevat pleegzorg, gezinshuizen, kleinschalige woon- leefgroepen, zelfstandig wonen training en logeren.
- *Segment 3 groepsbegeleiding/behandeling (S3) en segment 4 individuele hulpverlening (S4)* omvatten de ambulante hulpverlening.

Omdat dit de grootste groep betreft, wordt hier in de rapportage onderscheid gemaakt tussen

- *Jeugdhulp voor jeugd met een beperking / Jeugd- en opvoedhulp:* Jeugdigen die gedragsproblemen hebben of vastlopen in hun ontwikkeling worden geholpen. Ouders/opvoeders krijgen die hulp die nodig is om de jeugdigen zelfstandig en zo goed mogelijk op te voeden. Daarnaast gaat het om hulp voor jeugdigen met een beperking, zoals een verstandelijke of lichamelijke beperking.
- *Jeugd ggz (geestelijke gezondheidszorg)* biedt hulp aan jeugdigen met een psychische aandoening die zo ernstig kan zijn, dat zij hierdoor in hun ontwikkeling worden bedreigd.
- *Segment 5 crisis (S5)* is integrale crisishulp waarbij toegang en crisishulp zijn samengevoegd.

Naast de regionaal ingekochte ondersteuning is er nog sprake van de volgende vormen van ondersteuning:

- *Jeugdbescherming en jeugdreclassering (JB/JR)* betreffen maatregelen uit het gedwongen kader die worden uitgevoerd door gecertificeerde instellingen. Jeugdbescherming wordt door de rechter opgelegd als een gezonde en veilige ontwikkeling van een jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Jeugdreclassering is een combinatie van intensieve begeleiding en controle voor jongeren die veroordeeld zijn of verdacht worden van een strafbaar feit.
- *Jeugdzorg Plus (JZ+)* is een intensieve vorm van jeugd- en opvoedhulp voor jeugdigen die ernstige gedragsproblemen hebben en zich aan de noodzakelijke vrijwillige behandeling dreigen te onttrekken.
- *Landelijk transitiearrangement (LTA)* betreft hele specifieke gespecialiseerde Jeugdhulp waarvoor de VNG met aanbieders een contract heeft afgesloten.



In Weert stijgen de uitgaven in 2023 ten opzichte van 2022 naar verwachting in bijna alle segmenten, met uitzondering van segment 2 wonen, waar sprake is van een stabilisatie van uitgaven, en Jeugdzorg Plus, waarbij de uitgaven naar verwachting dalen. De grootste stijging wordt verwacht in segment 1, verblijf met behandeling. Binnen het grootste segment, de ambulante hulpverlening, stijgen de uitgaven nauwelijks. De uitgaven stijgen binnen de ambulante hulpverlening met 0,4%, terwijl de tarieven met 2,63% zijn geïndexeerd.

We verwachten dat de kosten binnen het segment 1, verblijf met behandeling, meer dan verdubbelen. Dit ligt niet aan een stijging van het aantal jeugdigen in dit segment. Het aantal jeugdigen stijgt in de eerste helft van 2023 namelijk nauwelijks. Het ligt aan de wijze waarop het totale lumpsumbudget tussen de 14 Noord- en Midden- Limburgse gemeenten verdeeld wordt.

Bij jeugdbescherming/jeugdreclassering stijgen de uitgaven met 30% ten opzichte van 2022, als gevolg van een tariefverhoging en een toename van het aantal maatregelen.

Segment 1 Verblijf met behandeling

Vanaf 2023 is de zorg in dit segment ingekocht op schaal van Noord- en Midden-Limburg. Binnen dit segment is gekozen voor een andere financieringsmethodiek dan voorgaande jaren, namelijk een lumpsumfinanciering. Met twee gecontracteerde zorgcombinaties is een vast bedrag afgesproken (€ 18,3 miljoen in 2023 voor Noord- en Midden-Limburg), ongeacht het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de ondersteuning. De verdeling van kosten tussen de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg vindt wel deels plaats op basis van gebruik, waardoor er een afhankelijkheid ontstaat van de ontwikkelingen in de andere gemeenten.

Door de overgang naar een lumpsumfinanciering zijn de inzichten per gemeente vanaf 2023 beperkter. Per client zijn de daadwerkelijke zorgkosten niet langer bekend. Met de gegevens die op dit moment beschikbaar zijn (aantal jeugdigen, aantal dagen en product), is een inschatting gemaakt van het aandeel per gemeente. Deze inschatting is gebaseerd op het aandeel zorgverbruik van de individuele gemeente in het totale zorgverbruik in het 1e half jaar 2023. Er ontbreekt nog een aantal gegevens, waardoor er diverse aannames zijn gedaan om een prognose voor 2023 te kunnen maken.

De prognose voor uitgaven in 2023 bedraagt op basis van deze aannames € 1.350.000,-- voor de gemeente Weert. De uitgaven in 2022 bedroegen € 634.455,--. In 2022 waren er 22 jeugdigen met verblijf met behandeling of een ambulante alternatief. In de eerste helft van 2023 waren dat er 17. Het aantal jeugdigen is daarmee redelijk constant. Een deel van de toename kan verklaard worden door een toegenomen aantal verblijfsdagen, maar de stijging in uitgaven wordt vooral veroorzaakt door de afhankelijkheid van enerzijds het totale budget en anderzijds van de andere gemeenten. Waar de uitgaven van de regio Midden-Limburg West hoger zijn dan vooraf bepaald, zijn die in een aantal gemeenten buiten de regio Midden-Limburg West lager dan verwacht. De komende periode wordt dit nader geanalyseerd en wordt nagegaan welke maatregelen mogelijk zijn om de uitgaven te beïnvloeden.

Segment 2 Wonen

Het aantal jeugdigen binnen dit segment blijft redelijk constant. Er waren 76 jeugdigen in 2022. In de eerste helft van 2023 waren dat er 66. De uitgaven stijgen met 2% ten opzichte van 2022. Dit wordt veroorzaakt door indexering van de tarieven (voor pleegzorg met 12,7% en het overige met 4,46%).

Segment 3 en 4 Ambulante gespecialiseerde Jeugdhulp

In 2022 ontvingen 1.058 jeugdigen ambulante gespecialiseerde Jeugdhulp. In het eerste half jaar van 2023 waren dat er 870. De afgelopen jaren was een stijgende trend zichtbaar in het aantal jeugdigen met ambulante jeugdhulp. In het eerste half jaar van 2023 is daar echter geen sprake van. Het aantal jeugdigen blijft redelijk constant voor het onderdeel Jeugdhulp voor jeugd met een

beperking/Jeugd- en opvoedhulp. Het aantal jeugdigen met ambulante ggz daalt in het eerste half jaar 2023 licht ten opzichte van 2022.

De prognose voor de uitgaven in 2023 bedraagt € 8.250.000,--. Dit is een stijging met 0,4% ten opzichte van 2022, terwijl de tarieven met 2,63% zijn geïndexeerd.

Segment 5 Crisis

In 2023 is er door de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten een lumpsumbudget van in totaal € 2,3 miljoen beschikbaar gesteld. De uitgaven per gemeente worden enerzijds bepaald door het aantal jeugdigen in een gemeente en anderzijds door het aandeel ingezette crisishulp in een gemeente. Hiermee is het aandeel van de ene gemeente in de uitgaven voor ingezette crisishulp voor een gedeelte afhankelijk van het aandeel van de andere gemeenten.

In 2022 maakten 18 jeugdigen uit de gemeente Weert gebruik van crisishulp. In de eerste helft van 2023 waren dat er 13. De prognose is dat de uitgaven stijgen met € 40.000,-- (15%) tot € 290.000,--.

Jeugdbescherming / jeugdreclassering

Vanaf 2023 is een nieuwe subsidieregeling van kracht. Voor 2023 en 2024 is het tarief voor de jeugdbeschermingsmaatregelen tijdelijk verhoogd (14,48%) om de caseload en hiermee de werkdruk bij de gecertificeerde instellingen te kunnen verlagen, waardoor de kwaliteit verhoogd kan worden. Daarnaast is reguliere indexering van toepassing.

In 2022 waren er 126 jeugdigen. In de eerste helft van 2023 waren dat er 119. Er is sprake van een toename van het aantal jeugdigen, met name het aantal ondertoezichtstellingen. De uitgaven stijgen door deze toename in het aantal jeugdigen en de tariefsverhoging. De uitgaven in 2022 waren € 880.170,--. De prognose voor 2023 bedraagt € 1.150.000,-- (+30%).

Jeugdzorg Plus

In 2022 maakten vier jeugdigen gebruik van Jeugdzorg Plus. In de eerste helft van 2023 waren dat er twee. De daling in het aantal verblijfsdagen die zich in 2022 heeft ingezet, zet door in de eerste helft van 2023. De prognose is dat er € 250.000,-- wordt uitgegeven in 2023. In 2022 bedroegen de uitgaven € 435.480,--. Doordat dit zeer specialistische en daarmee dure ondersteuning betreft, kunnen de uitgaven sterk fluctueren en zijn deze lastig te ramen.

Landelijk transitiearrangement (LTA)

Zowel in 2022 als in het 1e half jaar van 2023 heeft 80% van de uitgaven betrekking op drie jeugdigen met een zeer specifieke zorgvraag. In het eerste half jaar 2023 is het aantal jeugdigen gestegen. De prognose is dat de uitgaven toenemen. In 2022 is € 245.707,-- uitgegeven. De prognose voor 2023 bedraagt € 350.000,--. Ook dit is specialistische en dure ondersteuning, waardoor de uitgaven kunnen fluctueren.

Persoonsgebonden budgetten

Het aantal jeugdigen dat ondersteuning ontvangt door middel van een persoonsgebonden budget is gestegen ten opzichte van 2022. Ook is er sprake van een aantal relatief grote budgetten. Hierdoor is de verwachting dat de uitgaven in 2023 hoger zijn dan in 2022. De uitgaven bedroegen € 454.369,-- in 2022 en de prognose voor 2023 bedraagt € 550.000,--.

Financiële prognose in relatie tot begroting 2023

Op basis van de prognose in deze rapportage wordt een overschrijding van de begroting 2023 (op basis van de tussenrapportage 2023) verwacht van afgerond € 406.000,--, wat ten laste komt van het jaarrekeningresultaat. De ramingen in de tussenrapportage 2023 zijn gebaseerd op cijfers van het eerste kwartaal 2023. Er waren op dat moment pas weinig gegevens beschikbaar over 2023. Over het nieuwe segment 1 waren bij het opstellen van de tussenrapportage 2023 nog helemaal geen cijfers voorhanden.

Hieronder worden de verschillen getoond tussen de begroting 2023 en de actuele prognose in deze rapportage per onderdeel. De afwijking wordt voor het grootste deel veroorzaakt door het segment 1 verblijf met behandeling.

	Begroting 2023	Prognose half jaarrapportage 2023	Vershil
Centrum voor Jeugd en gezin*	€ 1.883.902	€ 1.883.902	N.v.t.
1 Verblijf met behandeling	€ 662.752	€ 1.350.000	€ 687.248
2 Wonen	€ 1.432.123	€ 1.400.000	-/- € 32.123
3/4 Ambulante ondersteuning	€ 8.473.165	€ 8.250.000	-/- € 223.165
5 Crisis	€ 255.539	€ 290.000	€ 34.461
Gecertificeerde instellingen	€ 1.170.260	€ 1.150.000	-/- € 20.260
Jeugdzorg Plus	€ 440.000	€ 250.000	-/- € 190.000
Landelijk transitiearrangement	€ 250.000	€ 350.000	€ 100.000
Persoonsgebonden budgetten	€ 500.000	€ 550.000	€ 50.000
Totaal	€ 15.067.741	€ 15.473.902	€ 406.161

* Exclusief basisconsulenten en prognose is inclusief afrekening subsidie 2022.